

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

NORRLÄNSK VINTERBILD. — FOTO. G. REIMERS, GÄVLE.

21:STA ÅRG.

DEN 1 FEBRUARI 1920

N:O 18

Nils Lilienberg

Kliché: Bengt Sjöberg

Justitieombudsmannens ämbetsberättelse till detta års riksdag torde vara den omfångsrikaste, som hittills blivit överlämnad till något svenskt riksmöte. Tillsammans med bilagor omfattar den icke mindre än 830 kvartsidor. Till jämförelse kan nämnas, att samma berättelse till 1890 års riksdag, alltså för jämt trettio år sedan, rymdes inom ett sidtal i samma format av 138. Delvis beror detta naturligtvis på riksdagstryckets allmänna tendens att svälla ut. K. m:s proposition om statsverkets tillstånd och behov till nyssnämnda riksdag räknade sålunda icke mer än 558 sidor, medan samma proposition i år endast för åttonde huvudtiteln påfordrat 888. Men ensamt på räkningen härav kan den kvantitativa utvecklingen av justitieombudsmannaberättelsen icke skrivas. Justitieombudsmannaämbetet, har städse varit till sin betydelse beroende av sin innehavares personliga egenskaper. Det torde icke råda delade meningar om, att det för närvarande vilar i händer, vilka äro ägnade att upprätthålla dess traditioner i jämnhöjd med det bästa hans ärorika föregångare varit med om att skapa.

Bernåt Nils Robert Lilienberg är född i Stockholm den 23 oktober 1872. Föräldrarna voro justit'erådet Gustaf Robert Lilienberg och hans maka i första gifftet Maria Mathilda Forsgrén. Fädernesläkten kan följas tillbaka ända till slutet av 1500-talet, då den äldste kände stamfadern skall hava levat i Hälsingland, men på modernet räknar familjen med ett inslag av skänst ursprung, som ej undgått att lämna karaktäristiska bidrag till dess medlemmars andliga fysionomi. Utmärkande för släkten är dess skarpa logiska läggning i förening med ett framträdande praktiskt drag, som än låtit dess medlemmar framstå som betydande jurister, än fört dem till betydande platser inom ingenjörsvetenskapen vid Norrmalms högre allmänna latinläroverk i Stockholm 1890 åt juridiska studier vid Uppsala universitet, där han 1902 efter grundlig beredelse avlade juris utriusque kandidatexamen, det förnämliga vetenskapsprov inom juridiska fakulteten, som är väl att skilja från den gamla hovrättsexamen, vilken numera ersatts med juris kandidatexamen utan tillägg av det *utriusque* ("i romerska och kanoniska rätten"), som tidigare betecknade dess vetenskapliga karaktär.

Efter avslutade studier i Uppsala inskrevs Nils Lilienberg som e. o. notarie i Svea Hovrätt, fullgjorde de följande åren (1902—05) vederbörlig tingsjämsgöring för beklädande av självständigt domareämbete och övergick därefter till tjänstgöring i Svea hovrätt, där han mottog sitt första förordnande som fiskal 1905. År 1908 förordnades han första gången till adjungerad ledamot och blev i slutet av år 1911 tillförordnad revisionssekreterare. Det var en rask befördran, i det han först några månader senare blev ordinarie hovrättsfiskal, men Högsta Domstolen ångrade icke sitt val. År 1914 förordnades han att med egen rotel tjänstgöra som revisionssekreterare, blev samma år i tur och ordning befördrad till hovrättsråd i Svea hovrätt, konstituerades följande år till revisionssekreterare och utnämndes år 1917 till ordinarie sådan. Samma års riksdag valde honom till justitieombudsmannens "efterträdare", som rikens ständer för hundra år sedan vackert benämnde, vad man i nutiden icke anser sig kunna beteckna utan tillhjälp af det främmande ordet *suppleant*, och då följande år riksdagen icke fann hans företrädare ha utövat sitt förtroendeämbete med det nit den av honom ansåg sig ha rätt att förvänta, kallade dess elektorerna honom att bekläda justitieombudsmannaämbetet som ordinarie innehavare.

Den svenske justitieombudsmannen är en för den svenska statsförfattningen enastående institution till de medborgerliga fri- och rättigheternas skydd mot byrå-

kratien. Alla andra länder avundas oss den. Enligt regeringsformen skall justitieombudsmannen vara ett slags folktribun med uppgift att hava tillsyn över lagarnas efterlevnad av domare och ämbetsmän samt att vid vederbörliga domstolar i laga ordning tilltala dem, som vid sina ämbetens utövning av våld, mannamän eller annan orsak någon olaglighet begått eller underlåtit att sina ämbetsplikter behörigen fullgöra. Vida mera än genom denna åtalsrätt verkar justitieombudsmannaämbetet genom blotta tillvaron av denna dess åtalsbefogenhet. Följer man justitieombudsmannaämbetets historia genom tiderna, iakttagger man med tillfredsställelse, hurusom åtalen från verkligt grava anklagelser alltmer inskränkt sig till beivran av relativt obetydliga förseelser och irån att vara riktade mot högt stående ämbetsmän så gott som uteslutande vänt sig mot personer i lägre ställningar, ett vittnesbörd om den respekt ämbetet tillvunnit sig. Också har det alltmer kunnat inskränka sig till erinringar i stället för åtals anställande, liksom det säger mycket, att allmänheten i allt flera fall vänder sig till "J. O.", som ämbetsinnehavaren populärt och i tidningspressen gärna benämnes, även med mål, som icke höra honom till och som han på den grund måste avvisa. Idealet är naturligtvis, ifall man en gång kan komma därhän, att justitieombudsmannen icke behöver anställa några åtal eller göra några erinringar alls. Därmed förlorar han icke sin uppgift. Han bär lika fullt folkfrihetens bart huggande svärd som dess av riksdagen förordnade försvarare. Och han har alljämt enligt en annan paragraf i regeringsformen att i sin ämbetsberättelse "utreda lagskipningens tillstånd i riket, anmärka lagarnas och författningarnas brister och uppgiva förslag till deras förbättring". Just i detta hänseende förmår justitieombudsmannen mer än i något annat visa sin duglighet och allsidighet, och Nils Lilienbergs ämbetsberättelse visar, att han i detta hänseende har lyhördhet och uppmärksamhet för tidens krav. Framför allt har han ådragit sig uppmärksamhet genom att bringa i erinran vikten av, att Adolf Hedins 1904 i hans sista stora motion i Andra kammaren framförde, sedermera av båda riksdagens kamrar biträdda önskemål om utfärdandet av en för hela riket gemensam författning rörande polispersonalens tillsättning och avsked samt skyldigheter och befogenheter i tjänsten, tryggande för dessa statstjännares personliga värdighet och rätt i förhållande till överordnade, äntligen måtte bliva tillgodosett. K. proposition i detta ärende avlätts väl till 1918 års riksdag, men strandade då på meningsskiljaktighet om, vem — staten eller kommunerna — kostnaderna för polisväsendet böra åligger. Med all rätt framhåller justitieombudsmannen Lilienberg, att vad än ett blivande lagförslag må komma att innehålla beträffande skyldigheten att bekosta polisväsendet, åt staten måste beredas säkerhet för, att kommunerna icke undandraga sina skyldigheter. Vidare understryker han, att en tyngdpunkt i en polisförfattning, så vitt den rör städerna, måste bliva stadganget om en *polisnämnd*. Därigenom skulle kunna ådagabringas den trygghet och det oberoende för polismännen, som förut av riksdagen framhållits som önskemål. "Och därigenom skulle", tillägger han, "öppnas en möjlighet till ett sådant närmande mellan polisväsendet och allmänheten, som önskadningssättet i ett nutida samhälle ovillkorligen fordrar."

Det är icke osannolikt, att då dessa rader ligga för allmänhetens ögon, justitieombudsmannen Lilienberg för ännu ett år framåt hedrats med rikslagens och svenska folkets högsta formligt givna förtroendeuppdrag. Meningarne äro icke delade därom, att han väl förvaltat det.

TYSKA MINISTERSKIFTET I STOCKHOLM.

Foto. Flodin, Stockholm.

FRIHERRE HELLMUTH LUCIUS V. STOEDTEN.
Tyska rikets hittillsvarande minister vid Svenska
Hovet.
Har i Stockholm personligen åtnjutit stor popularitet.

Tysklands hit-
tillsvarande mini-
ster i Stockholm,
friherre *Hellmuth
Lucius v. Stoed-
ten*, som repre-
senterat sitt land
härstädes allt-
sedan tiden för
världskrigets ut-
brott, kommer nu
att lämna denna
post sedan han
blivit utnämnd
till sitt lands sän-
debud i Rom.

För någon tid
sedan nämndes
hans namn gans-
ka bestämt i
samband med det
förestående besät-
tandet av tyska
ministerposten i
Paris.

*

Till tysk mi-
nister i Stockholm
har samtidigt ut-
nämnts legations-
rådet *v. Nadolny*,
tills för kort tid
sedan rikspresi-
dent Eberts poli-
tiske rådgivare.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Silfverparre.

LEGATIONSRÅDET VON NADOLNY, Rikspresi-
dent Eberts politiske rådgivare. I dagarne ut-
nämnd till Tyska republikens chargé d'affaires vid
Svenska Hovet.

GREVE APPONYI (x) I SPETSEN FÖR DEN UNGERSKA FREDSDLEGATIONEN
ankommer till Paris.

LORD KILMARN OCK
Englands nye chargé d'affaires i Berlin.

Efter fotograf. Klische: Bengt Silfverparre.
ELSA BACKLUND-CELSING: Skidlöpare.

Den utställning ett antal mer eller mindre kända svenska konstnärinnor arrangerat i Den frie Udstillningsbygning vid Östbanegården i Köpenhamn har tilldragit sig stor uppmärksamhet. Det är en utställning av en helt annan art, än vad man är van att finna i denna byggnad, där eljes de mest ultramoderna målarna till stor förtret för en betydande del av den borgerliga publiken bruka exponera sina verk. Man imponeras först och främst av de svenska konstnärinnornas talang, deras rent tekniska kunskap, vilken i sanning är betydande.

Här är icke platsen för ett ingående konst-

närligt bedömande av varje särskilt arbete, vi måste nöja oss med att endast namngiva några av de konst-

Efter fotografi. Klische: Bengt Silfverparre.
ELISABETH BARNEKOW: Porträtt (van Goben).

närinnor, vilkas arbeten tilldragit sig den största uppmärksamheten.

Den största salen hava Charlotte Wahlström och Elsa Backlund-Celsing i det närmaste lagt beslag på. De utställa en imponerande samling tavlor, och medgivas måste att den sistnämndas arbeten, såväl oljemålningar som akva-

reller, höra till dem vilka kring sig samla det största intresset. De lätta, ljusa, fina färgerna, som i så rikt mått flöda en till mötes ur hennes arbeten, visa, att hon är befryndad med den svenske målare som stå danskarnes hjärtan närmast, Carl Larsson.

Vidare må framhållas Edith von Knaffl-Granström, vars praktfulla "Vår-vinterdag" ständigt kring sig samlar en beundrande skara. Detsamma gäller Hilda Heymans "Båtstället" och "Afton", vilka visserligen kännetecknas av en för den danska

Fort. å sid. 286.

Efter fotografi. Klische: Bengt Silfverparre.
MINNA BREDBERG: Själporträtt.

Efter fotografi.
IDA THORESON: Nirvana (i granit).

FRANSKA ÖRLOGSFARTYGET LA MARSEILLAISE, PÅ VÄG TILL FLENSBURG, INLÖPER I KÖPENHAMNS FRIHAMN, hälsad av militärmusik och stora åskådarskaror. Vidst. bild: DE F. N. HÖGSTA MYNDIGHETERNA I FLENSBURG: Kommissionens generalsekreterare Mr. Bruce (t. v.) och polischefen kapten Daniel Bruun, utanför Hotel Flensburger Hof.

Nederst: DEN STORA MARINSKOLAN I MÜRVIK VID FLENSBURG, utrymd av tyskt manskap den 15 januari då jämväl tyska flaggan firades ned. De främmande besättningsstrupperna skola nu kasärneras där.

Äntligen efter en lång och nervös väntetid är den dag inne, då den i Versailles-fredstraktaten bebådade omröstningen i det förutvarande danska Slesvig skall äga rum och en ny, efter nationella grunder dragen gräns skall fastställas mellan Danmark och Tyskland.

Den sydjylländska frågan har följts med intresse av hela världen och, om man bortser från Danmark, väl med den största sympatien i de övriga skandinaviska länderna. Det har varit svårt för utomstående att få en klar uppfattning av de olika, snabbt växlande utvecklingsfaser denna fråga haft att uppvisa från den tidpunkt då vapenstilleståndet trädde i kraft och till den dag den 10 jan. i år då fredstraktatens slutliga undertecknande ägde rum.

Den sydjylländska frågan har in- dragits i dansk partipolitik och an- vänts som ett vapen mot ministä- ren Zahle, på vars lott det kom- mit att ordna denna Danmarks livs- fråga. Till en början voro alla par- tier eniga, i det man stod orubbligt fast på nationell grund såsom va- rande den enda möjliga. Officiellt intaga ännu alla samma ståndpunkt. Det dröjde emellertid icke länge förrän huvudintresset samlade sig kring den gamla danska staden, Syd-Jyllands nuvarande huvudstad Flensburg och dess framtida öde. Som bekant fastställer fredstrak- taten tre omröstningszoner. För- sta zonen omfattar den utpräg- lat danska delen av Syd-Jylland, vilken kommer att "rösta sig hem till Danmark", som det så enkelt och vackert säges i syd-jylländar- nes valupprop, med en överväldi- gande majoritet. Utgången är här på förhand given. Till andra zo- nen räknas bl. a. staden Flensburg, och det är om denna den avgö- rande striden kommer att stå. I den tredje zonen, nämligen den sydligaste delen av Slesvig, avstod man på uppmaning av danska re- geringen från omröstning, enär den tyska befolkningen här är i avgjord majoritet. Den andra zonen åter-

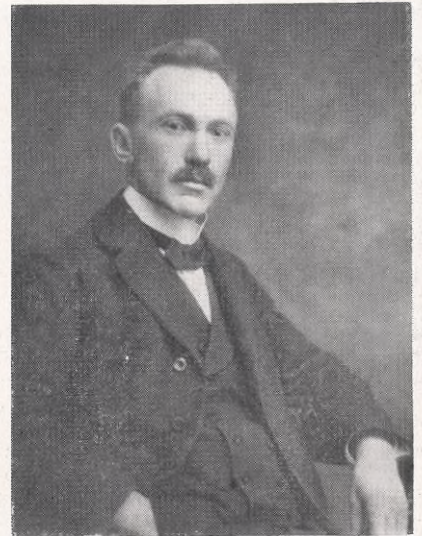
Fortis. å sid. 283.

Efter fotografi. Klisché: Ernst Silfverparre.
DROTTNING MAUD AV NORGE MED KRON- PRINS OLAV på besök i England.

Efter fotografi

REDAKTÖR ERNST CHRISTENSEN, "Flens- borg Avis", den ivrigaste förkämpen för staden Flensburgs införlivande med Danmark.

Vidst bild: ENGELSKE AMIRALEN SHEP- PARD (x) I FLENSBURG såsom högstkom- menderande över den där under folkomröst- ningen förlagda ententeflottan. Bilden tagen utanför Hotel Flensburger Hof.

PRESIDENTVALET I FRANKRIKE.

Utgången av det franska presidentvalet den 17 jan. blev en helt annan, än vad man ännu så sent som dagarna omedelbart före valet med visshet väntade. Det hade ställts utom allt tvivel, att den franske konseljpresidenten Clémenceau till gengäld för den lysande seger han tillfört Frankrike av det tacksamma folket skulle belönas med statens högsta värdighet. Det nämndes ej heller i samband med det förestående presidentvalet något namn, som ens tillnärmelsevis syntes i styrka kunna tävla med hans. Ställningen förändrades dock plötsligt, förbådande Clémenceaus fall. Den 14 jan. valdes sålunda den kände politikern Deschanel med stor majoritet till deputeradekammarens talman, och två dagar senare, då medlemmarna av senaten och kammaren sammanträdde för den slutliga nomineringen av kandidater till presidentvärdigheten, erhöi han 408 röster, under det att Clémenceaus namn samlade endast 389. När resultatet av nomineringen blev känt, förklarade sig Clémenceau avstå från kandidaturen. Vid själva presidentvalet fördelade sig

Vidst. bild: FYRA PRESIDENTER: Överst t. v. PRESIDENTEN LOUBET (1899—1906.); Främst fr. v. PRESIDENTEN FALLIÈRES (1906—13.) PRESIDENTEN POINCARÉ (1913—1920 nu avgående) och PRESIDENTEN DESCHANEL (nu vald). Överst t. h. F. d. konseljpresidenten BRIAND. Fotografien tagen efter m r Poincarés nyval 1913.

Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversgarre, Sthlm-Gbg.

NÄR FREDSTRAKTATEN UNDERTECKNADES I FRANSKA UTRIKESMINISTERIET I PARIS DEN 10 JANUARI.
Clémenceau talar; närmast honom synes Lloyd George.

PAUL DESCHANEL, FRANSKA REPUBLIKENS NYVALDE PRESIDENT.

djupa tacksamhet för hans utomordentliga förtjänster om fäderneslandet.

I prässkommentarerna till valet göres gällande att Clémenceau hörde till det stridande Frankrike och en krigisk tid, som nu måste anses avslutad. Deschanel's val inleder en fredens ära i fransk politik och utgör ett bejakande av det franska folkets krav på lugn och arbetsro.

Dagen efter presidentvalet ingav konseljpresidenten Clémenceau ministärens avskedsansökan. På uppdrag av president Poincaré har *Millerand* bildat nytt kabinett och innehar därinom utom konseljpresidentposten även befattningen som utrikesminister.

Den nyvalde franske presidenten *Paul Eugène Deschanel* är född den 13 febr. 1856 och son till den bekante politikern och skriftställaren Emil Deschanel. Redan vid unga år gjorde han sitt inträde i det politiska livet och invaldes vid endast 29 års ålder i deputeradekammaren. Han fäste snart uppmärksamheten vid sig genom sin grundliga sakkänedom inom skilda områden och sin glänsande vältalighet, förtjänster vilka 1898 tillförde honom förtroendeuppdraget som kammarens talman. År 1902 fick han på denna post vika för Bourgeois, men har sedan vid upprepade tillfällen åter beklätt densamma. Inom deputeradekammaren åtnöt han som talman en utomordentligt stor popularitet för den överlägsna skicklighet och den oväld, varmed han ledde förhandlingarne.

Efter fotograf.

Efter porträtt.
M. PAUL DESCHANEL.

Den 17 januari vald till Republiken Frankrikes president för inständande 7-årsperiod.

T. v.: KONSELJPRESIDENTEN CLÉMENŒEAU efter utgången av presidentvalet, senaste porträtt taget vid avfärden från sammanträde i Högsta Rådet.

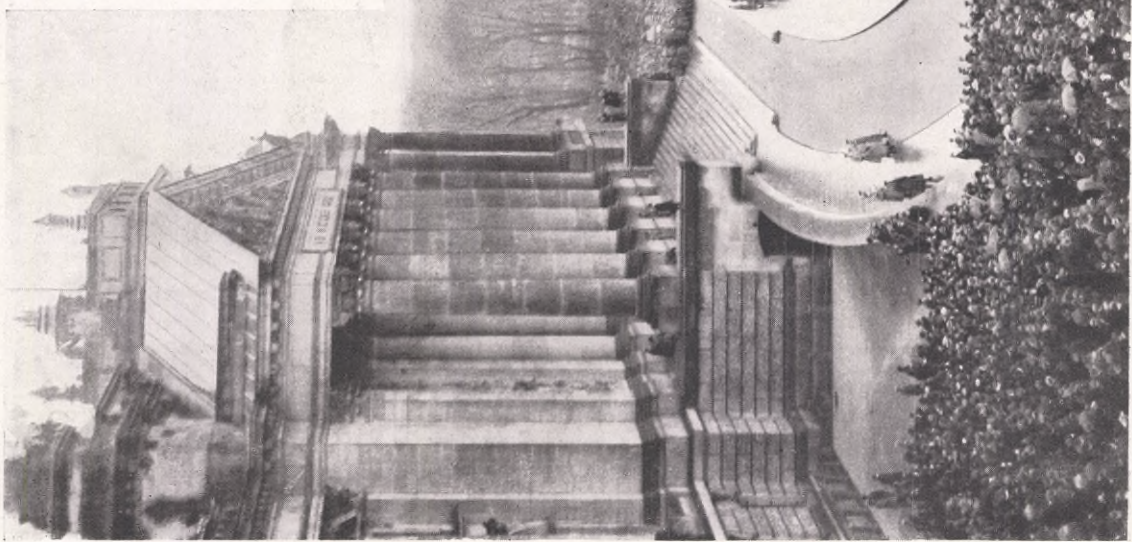
T. h.: Mr LÉON BOURGEOIS, franska senatens president, efter det första sammanträdet i Nationernas Förbund under Bourgeois' presidium.

rösterna sålunda: Deschanel 734, Jonnart 54, Clémenceau 53, Poincaré 8, Foch 7 och Bourgeois 6. Därjämte avgåvos 6 stänkröster.

Deschanel's val mottogs av nationalförsamlingen med en oerhörd entusiasm utmynnande i hänfödda ovationer, i vilka samtliga partier deltog. I det tal den nyvalde presidenten höll efter de till honom riktade lyckönskningarne hyllade han såväl president Poincaré som Clémenceau, betygande den sistnämnde det franska folkets

Efter fotograf.

JÄTTEDEMONSTRATIONEN FRAMFÖR RIKSDAGSHUSET DEN 13 JANUARI för att tilltvinga sig oinskränkt arbetsrättslag.

T. h.: UNDER SAMMANSTÖTNINGEN MED SÄKERHETSVAKTEN SÅRADE BORTFÖRAS.
Efter fotos.

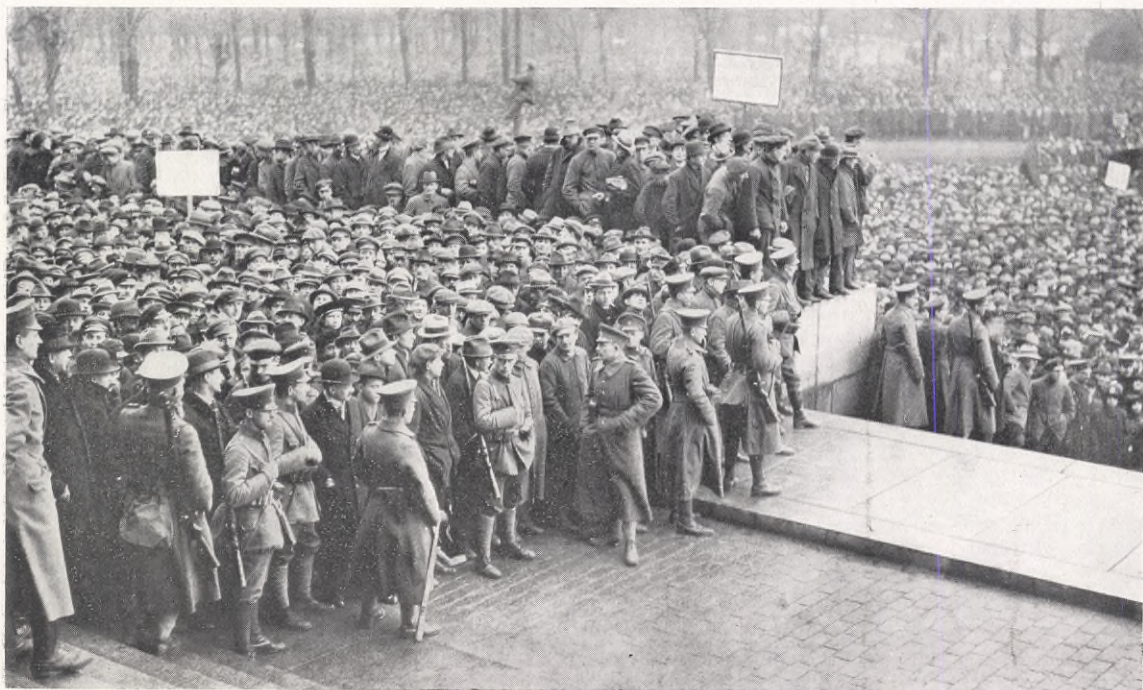
Den inrepolitiska situationen i Tyskland, vilken under det gångna året, tack vare den obönhörliga strängthet varme i riksförsvarministern Noske ingripit mot oroselementen, präglats av ett visst lugn, har under den senaste tiden kännetecknats av en växande oro, vilken ingivit de allvarligaste larhågor. Det oavhän-

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm-Gbg.

DEMONSTRANTERNA GENOMBRYTA SÄKERHETSVAKT-KEDJAN under demonstrationen framför Riksdagshuset d. 13 januari.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm-Gbg.

SÄKERHETSVAKTEN AVSPÄRRAR UPPGÅNGEN TILL RIKSDAGSHUSET.

giga tyska socialistpartiet har utvecklat en lidelsefull verksamhet för att upphetsa arbetaremassorna mot såväl regeringen och de borgerliga partierna som mot flertalssocialisterna och därmed bana väg för en ny revolution, som skulle spela makten över i de yttersta vänsterpartiernas händer. Som agitationsvapen hava de använt det förslag till driftsrådslag, som i dagarna behandlats av tyska riksdagen. De oavhängiga socialisterna och de en obetydlighet längre till vänster stående kommunisterna önskade införandet av det ryska arbetsrådssystemet, varigenom arbetsledningen helt och hållet skulle lagts i arbetarnes händer. Regeringspartierna, således även flertalssocialisterna, syntes däremot benägna för en kompromiss, enligt vilken de i driftsråden insatta funktionärerna och arbetare-representanterna tillerkändes endast medbestämmanderätt i fråga om arbetsledningen.

De oavhängiga socialisternas upphetsningsverksamhet kröntes särskilt i Berlin med framgång, vid en mängd fabriker nedlades arbetet och den 13 jan. då riksdagen skulle slutbehandla driftsrådslagen tågade våldiga upphetsade arbetarskaror till riksdagshuset, utanför vilket larmande demonstrationer ägde rum. Då folkmassan antog en alltmera hotande hållning och gick till handgripligheter mot vaktmanskapet samt fara för en stormning av riksdagshuset syntes föreliggande ryckte riksvärnstrupper ut och gick med fällda bajonetter mot de anstormande, vilka jämväl voro utsatta för maskingevärseld. Ett obeskrivligt tumult uppstod och demonstranterna flydde lämnande kvar på valplatsen en mängd offer för den blodiga striden. Under upploppet dödades 42 och sårades 150 personer.

Det samtidigt pågående riksdagsmötet måste, på grund av det larmande uppträde de oavhängiga riksdagsmedlemmarna därunder tillställde, ajourneras. Vid ett senare sammanträde antogs det framlagda kompromissförslaget till driftsrådslag.

De i samband härmed befarade nya arbetareoroligheterna uteblevo fullständigt vartill i väsentlig mån torde ha bidragit de av Noske företagna utomordentliga säkerhetsåtgärderna.

OMRÖSTNINGEN I SLESVIG

Forts. fr. sid 28.

igen innehåller de blandade distrikten. Från dansk konservativ sida göres gällande, att Flensburg till varje pris måste återförenas med Danmark. Förhållandet är nämligen det att staden 1867, alltså tre år efter det olyckliga kriget, då Slesvig förlorades, hade en övervägande dansk befolkning, men att tyskarne därefter i överväldigande mängd söderifrån ryckte in i samhället, något som naturligtvis, samtidigt med att det kvävde den ursprungliga danska majoriteten, satt sin prägel på staden. Med en viss rätt kan man alltså påstå, att Flensburg skulle varit en god dansk stad den dag i dag är, om Bismarck hållit sitt löfte att låta den i Pragfreden av Napoleon den III insatta paragrafen 5, enligt vilken sydjylländarne skulle åtspörjas, om de ville vara danskar eller tyskar, bragts till verkställighet. Detta skedde emellertid icke, tyskarne gjorde allit vad i deras förmåga stod för att förkväva danskheten såväl där som norrut, och då flensburgarnes språk huvudsakligen var tyska, ehuru deras sinne-lag var danskt, hade tyskarne ett lätt spel. I Nord-Slesvig vunno de däremot aldrig insteg.

Allt nog det är om Flensburg striden nu står. Man har gjort gällande och måhända icke utan skäl, att ministären Zahle och särskilt dess chef icke skänkt Flensburg nödigt stöd. I motsats härtill har den kände socialdemokraten *Marott* — man har under den senare tiden givit honom namnet Danmarks Branting — kämpat och arbetat för att få den gamla sta-

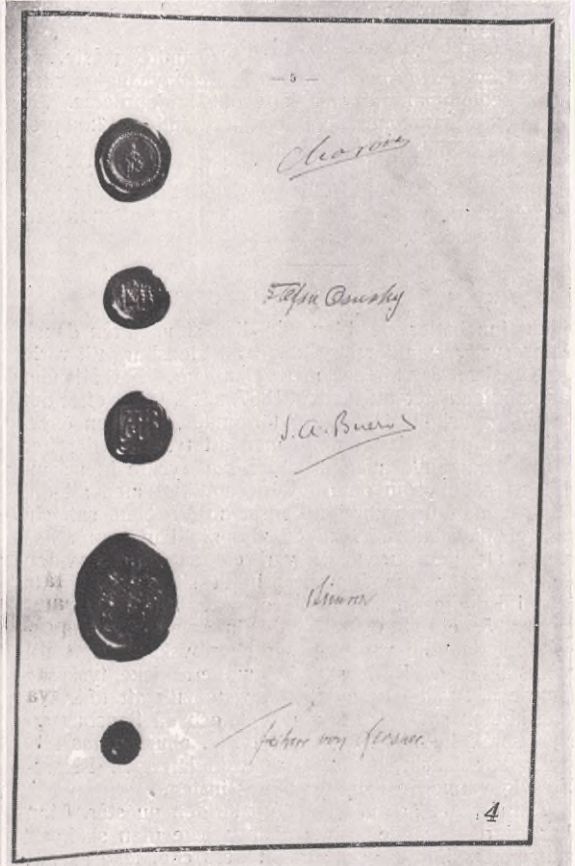
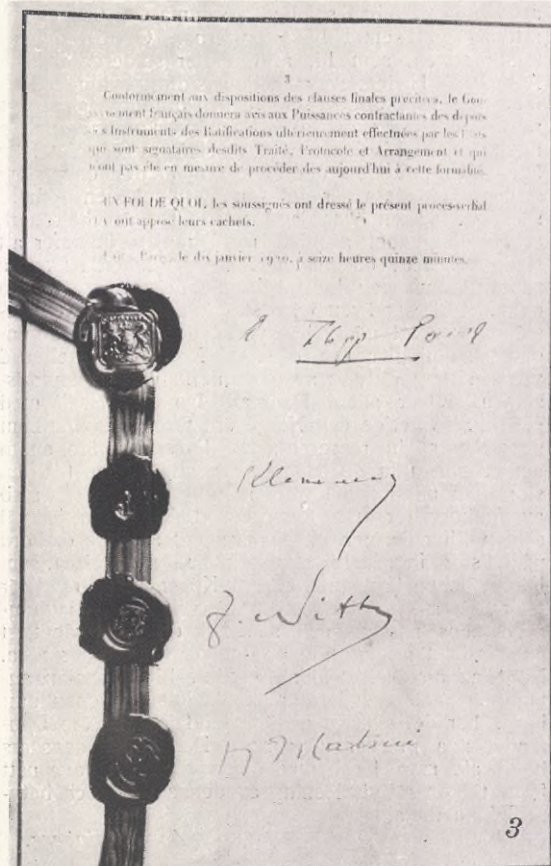
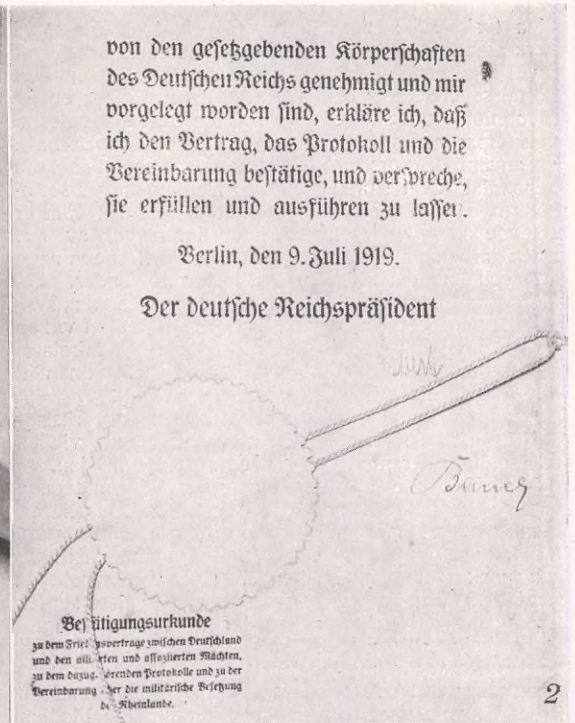
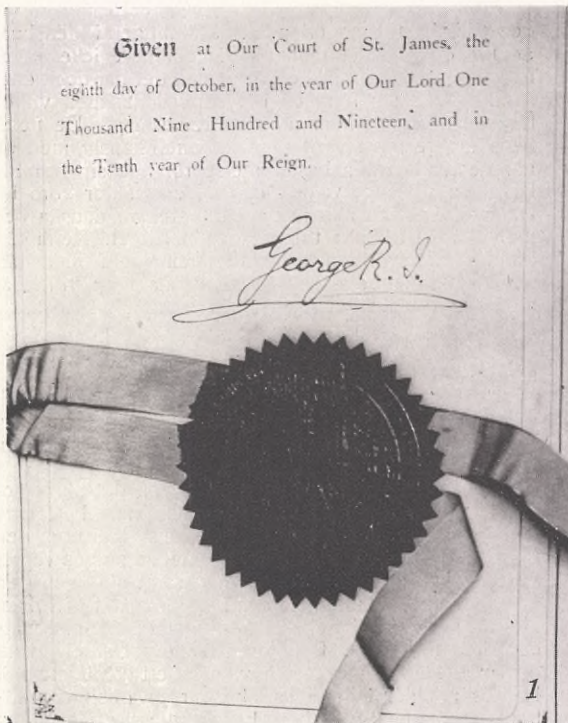
den tillbaka till moderlandet. Ställningen i Flensburg är för ögonblicket den, att det där nere icke finnes något stort dansktalande parti, men det har dock efter hand arbetat sig fram en betydande danskhet, vilken för varje dag vinner allt större terräng. De flesta flensburgare hava varit utan nationell känsla, men nu när de skola träffa bestämmelse rörande sin framtid, hava de plötsligt vaknat upp. Deras fäder voro för Danmark, nästan alla namn där nere äro danska och nu vill man tillbaka till det gamla landet. Detta gäller för affärsvärlden och arbetareklassen, men däremot ej för ämbets- och tjänstemannakåren, vilken är att betrakta som det fasta tyska blocket i Flensburg. Det är svårt att förutspå utgången, men ett är visst, att de dagar, då röstningen om Flensburg äger rum, skola fyllas av spänning för hela Danmark.

Enligt de senast fastställda bestämmelserna skall utrymningen vara fullbordad den 25 jan. och alla militärpersoner och högre ämbetsmän avlägsnade för att den internationella kommissionen skall kunna rycka in i Flensburg, där den kommer att bo på det stora hotellet "Flensburger Hof". Kommissionen består av den engelske gesandten Sir Charles Morling, den franske gesandten M. Paul Claudel, Sveriges representant landshövding von Sydow samt slutligen den norske representanten telegrafdirektör Heftye. Den högsta polismyndigheten i Sydjylland har anförtratts den kände danske författaren kapten Daniel Bruun och man kunde knappast hava gjort ett lyckligare val. Han är populär i de vidaste kretsar, jovialisk och rättfram. Tyskarne i Flensburg hava mottagit en försäkran av honom, att han skall visa samma opartiskhet och rättvisa gent emot båda parterna. Omröstningen i första zonen, som bl. a. omfattar städerna Tönder, Aabenraa, Haderslev och den stora vackra ön Als med städerna Sønderborg och Nordborg, skall äga rum den 10 febr. och senast fem veckor, men antagligen redan 14 dagar därefter skall avgörandet falla även i andra zonen, där Flensburg är den enda stora staden. Till dess går det danska folket i en oerhörd spänning, vilken ökas dag för dag. Det är icke säkert, att uppdragandet av den nya gränsen kommer att ställa sig lätt, då de enskilda kommunerna i andra zonen kunna och helt säkert även komma att rösta olika. Det har även i fredstraktaten inryckts en bestämmelse, att nödig hänsyn skall tagas till de geografiska förhållandena o. s. v. Man kan emellertid vänta sträng rättvisa av den internationella kommissionen. Över allt i Danmark har det hälsats med glädje att Sverige och Norge äro företrädade därinom genom var sin representant. Dessutom äro andra ämbetsmän från de båda landen attacherade till den stora kommissionen liksom naturligtvis även en stab av funktionärer från ententemakterna, vilka jämväl sänt militär dit ner. En kontingent anlande ombord på det stora franska krigsfartyget "La Marseillaise", som härom dagen kastade ankar på Köpenhamns redd för att avhämta en del saker för den internationella kommissionens räkning och som fick ett utomordentligt entusiastiskt mottagande av den danska huvudstaden. När "La Marseillaise" åter ångar in till Köpenhamn, antagligen med den internationella kommissionen ombord, har det slutliga avgörandet fallit och äro Danmarks nya gränser utstakade. Det är alla danskars hopp att man i och med detsamma skall hava nått fram till en rättvis lösning av denna stora och betydelsefulla fråga.

Aage Heinberg.

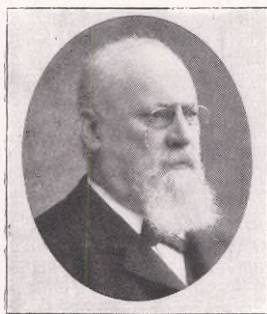
HRR FOTOGRAFER *uppmannas att vid insändande af bilder till H. 8. D. icke uraktlåta utsättande af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angives fotografens namn.*

FREDSDOKUMENTEN UNDERTECKNADE.

1 OCH 2. SIGNATURERNA Å FREDSTRAKTATEN. 1. Konung George av England, som jämte konungen af Italien samt 2. Tysklands rikspräsident Ebert och rikskanslär Bauer signerat fredsaktaten. 3. FREDSPROTOKOLLET AV DEN 10 JAN. med signaturer av mr Lloyd George (för England), mr Clémenceau (för Frankrike), signor Nitti (för Italien) och M. K. Matsui (för Japan). 4. PROTOKOLLET ANG ENDE ERSÄTTNING FÖR FARTYGSSÄNKNINGARNA I SCAPA FLOW. Nederst synas de två tyska ombudens, ministerialdirektör von Simson och legationsrådet friherre von Lersner, signaturer.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. LYTTKENS.
F. d. Byråchef. — Stockholm.
75 år 14 jan.*

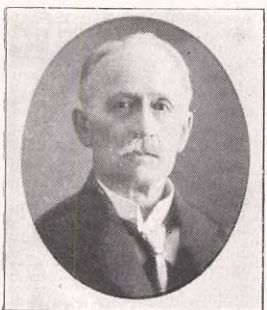
P. LINNCRANZ.
F. d. Fängelsedirektör.
Halmstad. 75 år 20 jan.*

F. A. BESKOW.
Kyrkoherde. Hovpred. — Ka-
trineholm. 60 år 30 jan.*

D. BOBERG.
Postdirektör. — Linköping.
55 år 29 jan.*

G. W. RYDIN.
Bankdirektör. — Gislaved.
75 år 4 jan.*

F. A. HORNER.
Bankdirektör. — Halmstad.
60 år 2 febr.*

P. E. HALLERSTRÖM.
Possessionat — Bergforsen.
60 år 4 Jan*

A. F. HÅKANSON.
Ingenjör. — Katrineholm.
50 år 30 Jan.*

J. H. A. W. SILFVERSPARRE.
V. Häradshövding. — Väners-
borg. 70 år 1 febr.*

J. QVÄNSEL.
Stadsläkare. — Lidköping.
60 år 3 febr.*

G. J. B. LINDBERG.
Borgmästare — Göteborg.
55 år 2 febr.*

P. J. K. SVENSSON.
Rektor. — Landskrona.
55 år 2 febr.*

A. H. DE MARÉ.
Hovmarskalk. — Stockholm.
60 år 30 jan.*

L. W. FINEMAN.
Överste. — Stockholm.
60 år 31 jan.*

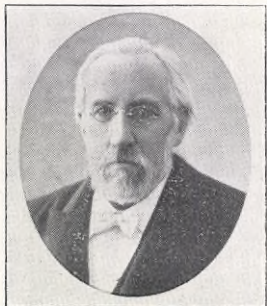

D. BROSTRÖM.
Föruto. Statsråd Skeppsred.
Göteborg. — 50 år 1 febr.*

J. O. CARLBOM.
Vice K'nsul. — Grimsby.
50 år 17 jan.*

* Data å nästa sida.

A. G. KLINGBERG †.
F. d. Rektor. — Strängnäs.
F. 42. † 18 jan.*

K. J. S. NISBETH †.
F. d. Bankdir. — Jönköping.
F. 43. † 12 jan.*

J. A. ÖDMARK †.
Grosshandlande — Amundsjö.
F. 60. † 10 jan.†

B. A. SCHVANBOM †.
Disponent. — Trollhättan.
F. 85. † 12 jan.*

AUGUST LYTTEKENS. Afg. fr. Alnarps lantbr.-inst. 66, var under en följd av år förvaltare o. arrendator samt blev 76 föreståndare f. den första svenska frökontrollanstalten på Nydala. Har sedermera verkat f. frökontrollens utveckling. På sin tid sekr. i Hallands läns hushålln.-sällskap, styr.-led. i Svalöfs utsidesfören. m. m. Kallad t. lantbruknsinspektör o. byråchef h. Lantbr.-styr. 93. Avsk. 13. Ord. i styr. f. o. hed.-led. av Sv. pomolog. fören., i Lantbruksklubben i Stockholm, m. m.

PETER LINNCRANZ. Stud. 67, lär. v. upplostr.-anst. å Aölsborg 68—75, förestånd. f. Oscar-Josefina fören. arbetskoloni där t. 79, skolförestånd. v. fäng. å Långholmen sistn. år, bevakn. befälh. v. kronohäktet i Svanesund 82, skolförestånd. å centralfäng. å Nya Varvet 83, fäng.-dir. i länsfäng. i Halmstad t. 13. Verksam inom nykterh.-rörelsen.

FREDRIK (FRITZ) BESKOW. Stud. 79, teor. o. prakt. teol. ex. 87, prästv. s. å, reg.-past. v. Livg. t. h. 92—99, tj.-gör. e. o. novpred. 98, kyrkoh. i Stora Malm s. å. Sekr. i Sv. bibelsällsk. 94. Insp. f. Katrineh. komm. mellansk. 14, ord. i styrna f. St. Malms komm. mellansk. 08—14, sam-skolan 02—08.

DAVID BOBERG. Stud. 82, e. o. postexp. 83, kontr. 09, sekr. i Gen.-poststyr. 12, postdir. s. å. V. ord. i styr. f. postt.-männens fören. 07—12. GUSTAF WILHELM RYDIN. F. d. handlande å Gislaved. Led. av styr. f. där. Hall. ensk. banks avd.-kontor där 01—06, förtroendeman o. kont.-chef v. a.-b. Göteborg, banks avd.-kontor 05, numera dess verkst. dir. På sin tid under många år landstingsman o. komm.-man.

FRITHJOF HORNER. Stud. 80, intr. i Riksb. tj. 82, dir. v. kont. i Nyköping 01, i Halmstad 09.

EDWARD HALLERSTRÖM. Idkade efter avl. stud.-ex. studier v. Uppsala univ. men övertog v. faderns död fädernegården Berge, Medelpad, åt vilkens skötsel han ägnat ett framgångsrikt intresse. På sin tid led. av hush.-sällsk. forv.-utsk. Nämndeman, mångårig led. av skolråd o. dess v. ord. i, led. av komm.-nmd o. fattigv.-styr.

AXEL HÅKANSON. Fabr. förestånd. i WermboIs fabr. a.-b. sulfittfabr. samt f. Forssa konstläderfabr. Kommunaltullm., led. av komm.-nmd, fattigv.-styr., kyrko- o. skolråd, tax.-komm., led. av styr. f. Öppinda här. sparb. sdn 15.

WOLMAR SILFVERSPARRE. Stud. 70, hovr.-ex. 74, v. hvd 78, länsnot. i Älvsb. l. 78—82, v. aud. v. Västg. dals reg. 79—83, aud. där 01—06; Advokat i Vänersb. sdn 90. Sekr. h. drättselk. i Vänersb. 97—12, h. stadsfullm. sdn 03; sekr. v. Uddev.-Vänersb.—Herrij. järn. a.-b. sdn 91.

JOHN QVÄNSEL. Stud. 80, med. lic. 89, prakt. i Vara t. 94, i Grästorp o. Tidaholm 94, därefter i Linköping, stadsläk. där sdn. 02. Stadsfullm. i 4—15, ord. i helsov.-nmd sdn 03, insp. v. realsk. 20, led. av skolråd 89—14, kyrkoråd sdn 89, kyrkvård sdn 05. Led. av lasar. dir. sdn 02, sparb. styr. sdn 18.

BERNHARD LINDBERG. Stud. 83, hovr.-ex. 87, v. hvd 90, kansl. v. Göteborg. rädrh. 96, polisnot. 97, stadsnot. 04, rådmän 06, krigsdomare 15, jus. borgmästare i Göteborg 17. Aud. v. Göta art.-reg. 03—15. Sekr. h. helsov.-nmd 99—12, h. spårsv.-styr. 1900—17, h. gas- o. elektr. styr. 05—07, i dir. f. Holtermanska sjukh. 03—14. Ord. i byggn. nmd 07—18. Led. av styr. f. Filharmon. sällsk. 1900, ord. 05—09; led. av styr. f. Göteborg. trädg.-fören. 08, ord. sdn 14; ord. i Göteborg. juristskubb 10—16, led. av styr. f. Göteborg. barnhus 17. En av kurat. f. K. o. Hvitfeldtska stp. inr. 17.

PER KONRAD SVENSSON. Stud. 86, fil. lic. 98, doc. i prakt. fil. 01, fil. dir. 02, ff. prof. i prakt. fil. i Lund 03—06, 08, o. 13, samt i psyk. o. ped. 12; lär. v. Lunds priv. lärov. 05—13, rekt. v. Landskr. gymn. 13, v. Landskr. realsk. sdn 17. Ord. i styrna f. arb.-förmedel. 16, f. lärov. f. fil. 17, f. folksk. 19. Stadsfullm. sdn 17. Hed.-led. av Ystads nat. i Lund.

HENRIK DE MARÉ. Ujtn. v. A. Livgren-reg. 81, repet. v. Krigshögsk. o. adj. h. insp.-kt. f. militärlärov. 91—97, ord. off. h. hertigen av Väster-göt. 95, adj. o. kapt. 97. Mil.-attaché i Berlin 97—04; kapt. v. Gen.-staben 93, major där s. å., i dess res. 08. Kammarherre h. hertigen av Västerg. 06, hovmarskalk sdn 15.

LUDVIG FINEMAN. Ujtn. v. Hets. reg. 79, maj v. Norrb. reg. 4, öviltjn. där 07, öviltjn. o. chef f. Göt. inf.-reg. 10—16, överste i armén 11.

DANIEL (DAN) BROSTRÖM. Sudd. 89. Intr. efter praktik å skepps-måkl-kontor i Engl. Tyski i faderns skeppsrederiäffär Åxv. Broström & Son, Göteborg, 90, deläg. där 98, ledde den fr. 03, ensam inneh. sdn 05. Verkst. dir. i Ängf.-a.-b. Tirfing, ängb. a.-b. Fern, a.-b. Svenska Ostasiat. komp., a.-b. Sv. nska Amerika-Mexiko linien, red. a.-b. Sverige-Nord-amerika m. fl. Styr.-ordf. i a.-b. Götaaverken, Eriksbergs mek. verkst. a.-b., Sv. ängd. assur.-fören., red. a.-b. Svenska Lloyd, Ängf.-a.-b. Göta Kanal, a.-b. Broströms linieagentur, Nora Bergslags järnv.-a.-b., Göteborg. sjöfartsmusem, Sv. allm. sjöf. fören., Göteborg K. segelsällsk. m. fl. Led. av Hamnstyr. styr. f. Skand. kred.-a.-b., K. vattenfallsstyr., Sv. redarefören. m. fl. Stadsfullm. 1900—16. Led. av diplomat. o. kons. komm. 05. Sjöfartskomm. 06, handelsrådet 12. Led. av Riksd. A. K. 06—11, Statsråd o. chef f. Sjöf. dep. 14—17. Biografi o. helsid.-portr. årg. VIII:40.

JOHN CARLBOM. Efter avsl. skolestud. o. anst. å affärskontor i Stockholm sekr. v. Sv. gen.-kons. i Stettin 89—94, utbild. sig i Engl. f. skepps-måkl.-branchen o. etabl. 97 egen firma i Grimsby; v. konsul där sdn 01. I denna egenskap har han åtagaligt en erkänd förmåga o. stort intresse f. utveckl. av de svensk-engelska förbindelserna liksom han visat allt tilltillgängande emot landsmän v. hänvändelse t. honom.

GUSTAF KLINGBERG †. Stud. 60, fil. dir. 69; lärov.-adj. i Uppsala 67, rektor i lat. o. grek. spr. i Karlstad 72, v. h. allm. lärov. i Strängnäs 81, rektor där s. å., avsk. 08. Utg. lärov.

SIXTEN NISBETH †. Ujtn. v. Jönk. reg. 65, ljt. 69, avsk. 69. Verkst. dir. v. a.-b. Stockh. hand.-banks avd.-kontor i Jönk. 74—87 o. 93—95, led. av bankens centr.-styr. o. verkst. dir. v. huvudkont. 87—93, verkst. dir. 95—04 v. den på hans initiativ stift a.-b. Jönk. hand.-bank vilken övert. Stockh. hand.-banks avd.-kontor.

ARVID SCHVANBOM †. Utex. fr. Tekn. högsk. K. 06, anst. v. Stockh. superfosfatfabr.-a.-b. fabriker sdn 07; v. Månsbo sistn. år, övering. v. Ave-sta 11, disp. v. fabr. i Trollhättan sdn 15.

Forts. fr. sid. 276.

utställningspubliken främmande ton, men icke desto mindre utöva en stark dragningskraft.

Så är att nämna Fanny Hjelmns miniatyrer, vilka vunnit talrika beundrare samt Ingeborg Andreasen-Lundbergs teckningar, etsningar och miniatyrer, en konst som tydliggör många dyrkare i Sverige.

Vidare lägger man märke till Märta Rudbecks flott utförda porträtt, som visa en utomordentlig rutin utan att dock giva uttryck för någon konstnärlig känsla. Detta sistnämnda betyg kan man däremot icke giva Elsa Z:tbg Ströms målningar, av vilka särskilt "Riddarholmen" förtjänar att framhåvas. Här står man tydliggen inför en av Sveriges mera betydande målaren. Även Stina Tiréns arbeten äro av en betagande verkan, först och främst må nämnas hennes "Dagg och spindelväv". Även Mathilde Wigert-Osterlund är en bekantskap, över vilken man känner glädje. Hennes färgmättade praktfulla "Utsikt över Visby" går icke ur ens minnet.

Återstår så skulpturen, vilken representeras av endast några få utställare. Där är Alice Nordin, vars vackert utförda byst av Holger Drachmann väcker stort intresse, och Ida Thoresen, som i första hand sätter sin prägel på denna del av utställningen, och av vars arbeten främst böra nämnas den vackra marmorstatyn "Soldyrkare" och den säregna, beundransvärda "Nirvana" i svart granit. Även Gerda Springhorns skulpturer höra till dem, som i särskild grad uppmärksammas av den danska publiken. A. H.

Till illustr. å sid. 279.

Den ratifikationsakt, som utgör den officiella bekräftelsen på att fredstillstånd inträtt mellan Tyskland och ententen undertecknades den 10 jan. i franska utrikesministeriet i Paris under former, för vilka vi redan i föregående nummer voro i tillfälle att redogöra. Det fredsarbete som föregått ratificeringen har dragit en tid av mer en ett år. Vapenstillståndet inträdde den 11 nov. 1918, två månader därefter samlades de segerande makterna till fredskongress i Versailles, där tyskarne i maj 1919 fingo sig dikterade de hårdaste underkastelsevillkor, på vilka ännu någon fred slutits. Sedan den tyska nationalförsamlingen böjt sig för de framställda fruktansvärda kraven, vilka förde landet till undergångens rand, undertecknades tre dagar senare i Versailles freden mellan Tyskland och ententen. I fredsfördraget utlovades att ratifikationen skulle komma att verkställas inom den allra närmaste tiden.

På grund av de slitningar, som uppstått mellan de ledande ententemakterna, har ratificerandet emellertid ej blivit verkligt förrän nu. Därvid är att märka, att dokumentet saknar underskrift av Amerika samt ytterligare av tolv bland de tjugussex makter, som tillsammans bildade den övermakt, mot vilken Tyskland hade att kämpa. Då fredsfördraget emellertid stipulerar att freden skall anses hava trätt i kraft så snart Tyskland å ena sidan och tre av ententens huvudmakter å den andra givit sin bekräftelse är freden för Tysklands del sedan den 10 jan. en verklighet.

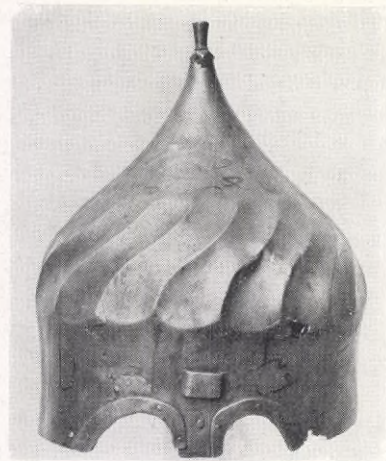

Efter fotografi. Klöcht: Bengt Silfverparre.
PRAKTVÄRJA med fäste av guld inlagt med grön och svart sten (turmalin). Franskt arbete från 1700-talets mitt.

I livrustkammaren i Nordiska museet utställas för närvarande en oerhörd dyrbar och intressant enskild vapensamling, bärande den ryske greve Kellers namn. Samlingen, som hittades redan före den stora ryska katastrofen skall efter utställningens slut försäljas genom Bukowskis konsthandel i Stockholm.

Samlingen, vilken såsom bildad i Ryssland är av en övervägande orientalisk karaktär, har dock icke skapats av greve Keller själv. Han har ärvt den från riksstämman, furst A. Schachowskoj, och dess hopbringande inföll urder en tidigare del av 1800-talet, vapensamlan- det mest lysande tid.

Samlingens förmåligaste föremål torde vara att söka bland de orientaliska vapnen, bland vilka märkas flera praktpjäser med motstycken här i landet antagligen endast i Livrustkammaren, på Skokloster och i ingenjör Lamms samlingar på Näsby. Men även dess västerländska

Efter fotografi. Klöcht: Bengt Silfverparre.
TURKISK HJÄLM FRÅN SLUTET AV 1400-TALET.

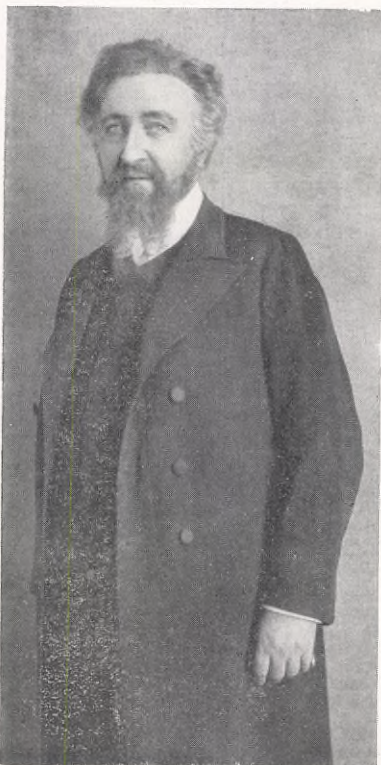

Foto. Almqvist & Lennström, Stockholm.

“ÖVER FÖRMÅGA” AV BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON PÅ K. DRAMATISKA TEATERN: Herr August Palme som Sang.

Foto. Hulander, Ulricehamn.

Klöcht: Bengt Silfverparre.

400-ÅRSMINNET AV SLAGET VID BOGESUND DÄR STEN STURE D. Y. SÅRADES TILL BÖDS, FIRAS VID MINNESSTENEN DEN 19 JANUARI.

del har att uppvisa en mängd högklassiga föremål samt därtill flera personhistoriskt märkliga saker.

*

Dramatiska teatern i Stockholm hade den 16 jan. åter en verkligt konstnärligt glansfull och stor teaterkväll då nämligen första delen av Björnstjerne Björnssons “Over Evne” första gången framfördes på dess scen. Det är den gripande och mäktiga beaktelsen om Björnssons definitiva förnekelse av sin från prästerliga förfäder nedärva kristna tro och övergång till naturalismen. Det skulle för övrigt just nu vara av ett synnerligen stort intresse att få på scenen någon gång se även dramats andra del, där det aktuella problemet att genom sociala omvälvningar skapa ett jordiskt paradiset behandlas. Men teatern har alltid visat denna del av dramat en påfallande likgiltighet.

För första gången på mycket länge i en roll som var henne värdig återsåg man nu fru Maria Schildknecht som den sjuka fru Sang. Herr August Palme spelade den undergörande prästen Sang, av vilken han dock icke lyckades ge någon övertygande bild. Uno Hennings Elias Sang var återigen en vacker prestation av den begåvade unge skådespelaren.

Andra aktens prästscen gav på nästan samtliga händer verkliga små mästerverk i fråga om maskerings- och karaktäriseringskonst.

Foto, Ellqvist, Stockholm.

MINNESUTSTÄLLNING ÖVER D:R THORILD WULFF I STOCKHOLM. Längst t h porträtt av d:r Wulff; i mitten ett sommar-tält omgivet av kajaker och samlingen från Västgrönland.

Kliche: Kena, A.-B. Bengt Nilveersparre, Sölm-Göge.

I Vetenskapsakademiens gamla lokaler öppnades den 18 jan. en storstilad etnografisk utställning tillika en minnesutställning över Thorild Wulff och den forskargärning i Grönland, som krävde

hans liv. Huvuddelen av de utställda föremålen utgöras nämligen av de betydande etnografiska samlingar som doktor Wulff under sin västgrönländska expedition 1916—17 hann hopbringa vid sidan

Foto, Dahllöf, Kiruna.

TVÅ NORRLANDSBILDER. T. v.: SOLEN ÅTER ÖVER KIRUNA, foto. tagen den 11 januari kl. 12 middag. T. h.: TORSTEN DAHLLÖF, 2½ år, troligen Sveriges yngste skidlöpare.

Kliche: Bengt Nilveersparre.

av sina specialforskningar på botanikens område. Utställningen omfattar vidare en Kongoavdelning, upptagande de rika samlingar, som hopbragts av missionär doktor Laman åren 1914—19 samt major Arrhenius' samlingar från de första åtta åren av hans vistelse i Kongo.

Slutligen upptages en av utställningssalarna av en serie avgjutningar av svenska folktyper, utförda vid Etnografiska museet av professor Gaston Backman och nu för första gången exponerade i sin helhet.

INNEHÅLL: Justitieombudsmannen Nils Lilienberg (biografi och helsidesporträtt). — Folkomröstningen i Syd-Jylland. — Presidentvalet i Frankrike. — Fredstraktatens ratificering. — Bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgall.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan engivande av hällan förbjudes vid laga påföljd. För berättelser och historier gäller avskottet förbud.